

מחשבת קצרה על הדף

הרב יחזקאל הרטמן

SHORT MACHSHAVA ON THE DAF

בבא מציעא נה

עניין: עשו חכמים חיזוק לדבריהם

שמות רבה נב, ה

בְּעֶטְרָה שְׁעֵטְרָה לֹא אָמוּ. אָמַר ר' יִצְחָק חֲזַרְתִּי בְּכָל הַמִּקְרָא וְלֹא מְצֵאתִי שְׁעֵשְׂתָה בַּת שְׁבַע עֶטְרָה לְשִׁלְמָה. כִּי ר' שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי שָׁאל אֶת ר' אֶלְעָזָר בְּרַבִּי יוֹסִי אֶפְשֶׁר שְׁשִׁמְעֶתָ מֵאַבִּיךָ מֵהוּ בְּעֶטְרָה שְׁעֵטְרָה לֹא אָמוּ, אָמַר לוֹ הֵן. מִשָּׁל לְמֶלֶךְ שְׁהִיתָה לוֹ בַּת יַחֲדָה וְהִיא מְחַבֶּבָה בְּיוֹתֵר מִדָּאִי וְהִיא קוֹרָא אוֹתָהּ בַּתִּי, לֹא זֶה מְחַבֶּבָה עַד שֶׁקָּרָאָה אַחוֹתִי, וְעַד שֶׁקָּרָאָה אִמִּי. כִּן הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בַּתְּחִלָּה קָרָא לְיִשְׂרָאֵל בַּת שְׁנָאֵמֶר (תהלים מה יא) שְׁמַעֲנִי בַת וְרָאִי וְהִטִּי אֲזַנְךָ וְשִׁכַחֲתִי עִמָּךְ וּבֵית אָבִיךָ, לֹא זֶה מְחַבֶּבֶן עַד שֶׁקָּרָאֵן אַחוֹתִי שְׁנָאֵמֶר

(שיר ה ב) פִּתְחִי לִי אַחוֹתִי רַעֲיִתִי יוֹנָתִי תַמְתִּי שְׁרָאשִׁי נִמְלֵא טָל קְרוּצוֹתֵי רְסִיסֵי לִילָה, לֹא זֶה מְחַבֶּבֶן עַד שֶׁקָּרָאֵן אִמִּי שְׁנָאֵמֶר (ישעיה נא ד) הַקְּשִׁיבוּ אֵלַי עַמִּי וְלֹאֹמְרֵי אֵלַי הֶאֱזִינוּ כִּי תוֹרָה מֵאִתִּי תִצָּא וּמִשְׁפָּטֵי לְאוֹר עַמִּים אֲרַגִּיעַ, עָמַד ר' שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי וּנְשָׁקוּ עַל רֵאשׁוֹ. כִּסְבִּיּוֹם חֲתַנְתּוֹ בְּסִינִי, וּבִיּוֹם

שלי"ה מסכת פסחים דרוש שישי (לו)

שקראן אמי. כי מצד הדבקות הזה שכתבתי שזהו עילת ישראל ונתדבקו בו יתברך, אז נקרא הש"י עילה לישראל בפירוש, והם נקראים עלולים ממנו, כמו שנאמר (דברים לג ו): הלא הוא אביך וגו', ובבחינת שהם עלולים ממנו והוא העילה יתברך, קראם בתי. ובבחינת שהם מתקרבים כביכול אליו, כענין הרוחניות מהטבעיות שכתבתי למעלה שנעשה לאחד, בבחינה זו יאמר שהם משתוים כביכול וקראם אחותי, שאז הם בשיווי כביכול. ובבחינת שאי אפשר לעילה להיות בלא עלול, כשירצה ליקרא בשם עילה מוכרח להיות עלול. נמצא בבחינה זו כאלו היה העלול סיבה לעילה [ועל דרך שכתבו המקובלים בענין העבודה צורך גבוה ודו"ק], בבחינה זו קרא אותם אמי. נשמע

דובר צדק אחרי מות אות ד' (עב)

כטעם חכמים עשו חיזוק לדבריהם כשל תורה (בבא מציעא נה, ב וש"מ). וכן הוא באמת, [וחביבים דברי סופרים יותר מיינה של תורה (שיר השירים רבה א, ב)], דהנגיעה גרם המיתה כנזכר